

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Географічний

Кафедра фізичної географії, геоморфології та палеогеографії

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан

Мирослав ЗАЯЧУК

“31” серпня 2026 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Геологія загальна та історична»

обов’язкова

Освітньо-професійна програма Геосистеми та георизики

Спеціальність Е4 «Науки про Землю»

Галузь знань Е Природничі науки

Рівень вищої освіти перший бакалаврський

Факультет Географічний

Мова навчання українська

Чернівці 2026 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Геологія загальна та історична» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Геосистеми та георизики», Е4 Науки про Землю, Е Природничі науки, математика та статистика, затвердженої Вченою радою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (протокол № 13 від «28» серпня 2026 року)

Розробники: Ірина ГОДЗІНСЬКА, к. геогр. н., асистент

Викладач (чі), що забезпечує читання даної навчальної дисципліни:
Ірина ГОДЗІНСЬКА, к. геогр. н., асистент

Погоджено з гарантом ОП Яна ПОП'ЮК

Затверджено на засіданні кафедри фізичної географії, геоморфології та палеогеографії
протокол № 1 від «31» серпня 2026 року

Завідувач кафедри Дарія ХОЛЯВЧУК

Схвалено методичною радою географічного факультету
Протокол № 1 від «31» серпня 2026 року

Голова методичної ради
географічного факультету Наталя АНДРУСЯК

Мета навчальної дисципліни: сформувати уявлення студентів про Землю, як планету Сонячної системи. Ознайомити з основними властивостями Землі, речовинним складом, будовою та історією розвитку структур земної кори. Сприяти розумінню ролі геодинамічних процесів у формуванні рельєфу материків та океанів. Сформувати практичні знання для визначення у польових умовах класи гірських порід і мінералів, користуватися гірничим компасом, складати стратиграфічні колонки, читати тектонічні та геологічні карти.

Перереквізити: загальне землезнавство

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Фахові компетентності:

ФК16. Здатність здійснювати збір, реєстрацію і аналіз даних за допомогою відповідних методів і технологічних засобів у польових і лабораторних умовах.

ФК17. Здатність застосовувати кількісні методи при дослідженні геосфер.

ФК18. Здатність до всебічного аналізу складу і будови геосфер.

ФК23. Здатність ідентифікувати та класифікувати відомі і реєструвати нові об'єкти у геосферах, їх властивості та притаманні їм процеси.

Програмні результати навчання:

ПР06. Визначати основні характеристики, процеси, історію і склад Землі як планетарної системи та її геосфер.

ПР08. Обґрунтовувати вибір та використовувати польові та лабораторні методи для аналізу природних та антропогенних систем і об'єктів.

ПР09. Вміти виконувати дослідження геосфер за допомогою кількісних методів аналізу.

ПР10. Аналізувати склад і будову геосфер (у відповідності до спеціалізації) на різних просторово-часових масштабах.

ПР11. Впорядковувати і узагальнювати матеріали польових та лабораторних досліджень.

ПР12. Знати і застосовувати теорії, парадигми, концепції та принципи в науках про Землю відповідно до спеціалізації.

ОПИС ЗМІСТУ РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Загальна інформація про розподіл годин

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	змістових модулів	лекцій	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	1	2	5	150	3	30	-	-	44	76	-	екзамен

Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	усього	у тому числі		
		л	Лабор.	С.р.
1	2	3	4	5
Змістовий модуль 1. Будова Землі та методи її пізнання				

Тема 1. Об'єкт, предмет та методи дослідження, зв'язок геології з іншими науками.	4	2		2
Тема 2. Внутрішня будова Землі та методи її пізнання. Будова і склад земної кори	28	2	20	6
Тема 3. Типи земної кори	6	2		4
Тема 4. Структурні елементи земної кори	8	2		6
Тема 5. Основні гіпотези про походження структур земної кори	10	2		8
Разом за ЗМ1	56	10	20	26
Змістовий модуль 2. Геодинамічні процеси				
Тема 6. Поняття про геодинамічні процеси. Класифікація процесів за джерелами енергії	3	1		2
Тема 7. Тектонічні рухи земної кори та деформація гірських порід.	8	2	2	4
Тема 8. Поняття про магматизм, метаморфізм та землетруси	16	2	8	6
Тема 9. Вивітрювання. Геологічна робота вітру.	6	2		4
Тема 10. Геологічна діяльність поверхневих та підземних вод.	8	2		6
Тема 11. Геологічна діяльність покривних та гірських льодовиків. Кріогенні процеси.	3	1		2
Тема 12. Геологічна робота морів та океанів.	6	2		4
Тема 13. Поняття про діагенез та фації відкладів. Седиментація відкладів та формування гірських порід	14	2	6	6
Разом за ЗМ 2	64	14	16	34
Змістовий модуль 3. Історична геологія				
Тема 14. Поняття про абсолютний та відносний вік. Палеомагнітна шкала. Дофанерозойський етап розвитку Землі та земної кори.	15	2	8	5
Тема 15. Палеозойський етап. Мезокайнозойський етап.	15	4		11
Разом за ЗМ 3	30	6	8	16
Усього годин	150	30	44	76

Тематика лекційних занять з переліком питань

№	Назва теми з переліком питань
1	Об'єкт, предмет та методи дослідження, зв'язок геології з іншими науками 1. Геологія, як наука. 2. Основні напрямки геологічних досліджень (вивчення речовинного складу літосфери; динамічна геологія; історична геологія) 3. Методи геологічних досліджень
2	Внутрішня будова Землі та методи її пізнання. Будова і склад земної кори 1. Методи дослідження внутрішньої будови Землі. 2. Внутрішня будова Землі 3. Будова і склад земної кори
3	Типи земної 1. Континентальний тип земної кори 2. Океанічний тип земної кори 3. Перехідні типи земної кори

4	Структурні елементи земної кори 1. Тектонічна активність літосфери 2. Основні структурні елементи земної кори під океанами 3. Основні структурні елементи земної кори континентів
5	Основні гіпотези про походження структур земної кори 1. Гіпотези про походження структур Земної кори. 2. Епохи горотворення.
6	Поняття про геодинамічні процеси. Класифікація процесів за джерелами енергії 1. Джерела енергії геологічних процесів 2. Ендогенні процеси 3. Екзогенні процеси
7	Тектонічні рухи земної кори та деформація гірських порід. 1. Вертикальні та горизонтальні рухи земної кори 2. Поняття пласт. 3. Складкоутворення та розривні рухи
8	Поняття про магматизм, метаморфізм та землетруси 1. Причини виникнення ендогенних процесів. 2. Ефузивний магматизм. Будова вулкану. Продукти вулканічних вивержень, класифікація вулканів та їх географічне розповсюдження. 3. Інтрузивний магматизм. 4. Поняття землетрус. Класифікація землетрусів. Шкали вимірювання, оцінювання та порівняння землетрусів.
9	Вивітрювання. Геологічна робота вітру. 1. Фізичне та хімічне вивітрювання. 2. Кори вивітрювання. 3. Геологічна робота вітру (коразія, дефляція, транспортування та акумуляція)
10	Геологічна діяльність поверхневих та підземних вод. Карст і карстові процеси. 1. Делювіальні процеси та яроутворення. 2. Геологічна діяльність річок. 3. Походження підземних вод та їх класифікація. 4. Поняття карст і карстові процеси
11	Геологічна діяльність покривних та гірських льодовиків 1. Умови утворення та живлення льодовиків 2. Типи льодовиків 3. Геологічна діяльність льодовиків.
12	Геологічна робота океанів та морів 1. Морфологія океанічного ложа та морських берегів. 2. Рух морської води. 3. Руйнівна та акумулююча робота моря.
13	Поняття про діагенез та фації відкладів. Седиментація відкладів та формування гірських порід 1. Поняття діагенез. 2. Генетичні типи осадів 3. Фації відкладів
14	Поняття про абсолютний та відносний вік. Палеомагнітна шкала. Дофанерозойський етап розвитку Землі та земної кори. 1. Відносна та абсолютна геохронологія. 2. Палеомагнітна шкала 3. Дофанерозойський етап розвитку Землі
15	Палеозойський етап. Мезокайнозойський етап. 1. Палеозойський етап розвитку Землі. 2. Мезозойський етап розвитку Землі. 3. Кайнозойський етап розвитку Землі.

Тематика лабораторних занять з переліком питань

№	Назва теми (завдання)
1	Поняття про мінерали. Форми знаходження кристалів мінералів у природі Завдання: Використовуючи експозиційну колекцію геолого-географічного відділу, розглянути мінералогічну та петрографічну колекцію геолого-географічного відділу Природничого музею. <i>Ознайомитися із експозиційною колекцією геолого-географічного відділу.</i> <i>Детально розглянути, описати та навести приклади форм знаходження кристалів мінералів у</i>

	<i>природі</i>							
2	Класифікація мінералів, їх фізичні властивості Завдання: Використовуючи експозиційну колекцію геолого-географічного відділу, ознайомитися із класифікацією мінералів. За допомогою відповідних приладів ознайомитися із фізичними властивостями мінералів. <i>Побудувати таблицю класифікації мінералів використовуючи навчальні посібники та літературу курсу.</i> <i>Скласти коротку доповідь (мінерал на вибір).</i> <i>Використовуючи навчальну колекцію геолого-географічного відділу навчитися визначати основні фізичні властивості мінералів.</i>							
3	Класи: самородні елементи, сульфіді, оксиди та гідроксиди, галогенні з'єднання. Завдання: Використовуючи навчальну колекцію геолого-географічного відділу, ознайомитися із класами мінералів: самородні елементи, сульфіді, оксиди та гідроксиди, галогенні з'єднання. <i>Навчитися визначати клас самородні елементи, сульфіді, оксиди та гідроксиди, галогенні з'єднання за їх фізичними властивостями.</i>							
4	Клас карбонатів, сульфатів і фосфатів Завдання: Використовуючи навчальну колекцію геолого-географічного відділу, ознайомитися із класами мінералів: карбонати, сульфати і фосфати. <i>Навчитися визначати клас карбонатів, сульфатів і фосфатів за їх фізичними властивостями.</i>							
5	Клас силікатів Завдання: Використовуючи навчальну колекцію геолого-географічного відділу, ознайомитися із класом мінералів: силікати <i>Навчитися визначати клас силікати за їх фізичними властивостями</i>							
6	Характеристика класу магматичних та метаморфічних гірських порід Завдання: Використовуючи експозиційну та навчальну колекцію геолого-географічного відділу ознайомитися із магматичними та метаморфічними породами. <i>Навчитися вирізняти магматичні та метаморфічні породи за їх структурно-текстурними особливостями.</i> <div><div>Побудувати таблицю</div><table><tr><td>Назва породи</td><td>Колір</td><td>Структура</td><td>Текстура</td><td>Мінеральний склад</td><td>Відмінні ознаки</td><td>Використання</td></tr></table><i>Скласти коротку доповідь (гірська порода на вибір)</i></div>	Назва породи	Колір	Структура	Текстура	Мінеральний склад	Відмінні ознаки	Використання
Назва породи	Колір	Структура	Текстура	Мінеральний склад	Відмінні ознаки	Використання		
7	Характеристика осадових гірських порід. Завдання: Використовуючи експозиційну та навчальну колекцію геолого-географічного відділу ознайомитися із осадовими породами. <i>Навчитися вирізняти осадові породи за величиною уламків.</i> <i>Скласти коротку доповідь (гірська порода на вибір)</i>							
8	Геологічне літочислення. Стратиграфічна шкала. Завдання: Використовуючи навчальні посібники та літературу курсу, таблиці ознайомитися із геохронологічною та стратиграфічною шкалами. <i>Вивчити геохронологічну шкалу</i>							
9	Геологічна документація (карти, розрізи). Гірничий компас. Завдання: Використовуючи відповідні матеріали розглянути геологічну документацію. розглянути гірничий компас та його застосування <i>Ознайомитися із геологічною документацією: державними стандартами умовних графічних зображень для геологічних та інженерно-геологічних карт, геологічними картами, схемами, розрізами, стратиграфічними колонками.</i> <i>Навчитися вирізняти та використовувати умовні позначення для геологічних та інженерно-геологічних карт.</i> <i>Навчитися користуватися гірничим компасом.</i>							
10	Геологічні карти, їх види. Визначення тектонічних структур за геологічною картою та профілями. Завдання: Ознайомитися із особливостями роботи з навчальними геологічними картами. <i>Побудувати геологічний розріз за допомогою навчальної геологічної карти.</i>							

Завдання для самостійної роботи студентів

Результати виконання самостійної роботи враховуються у процесі підсумкового і поточного контролю

Тема №	Назва теми	Завдання для самостійної роботи	Кількість годин
1.	Історія розвитку геологічних досліджень	Охарактеризуйте історію розвитку геологічних досліджень	5
2.	Речовинний склад мантиї та ядра	Опишіть речовинний склад мантиї та ядра	5
3.	Структурно-геоморфологічні елементи світового океану	Проаналізувати структурно-геоморфологічні елементи світового океану	5
4.	Приуроченість мінерально-сировинних ресурсів до різних тектонічних структур	Визначте приуроченість мінерально-сировинних ресурсів до різних тектонічних структур	5
5.	Геотектонічні гіпотези походження структур земної кори	Проаналізуйте геотектонічні гіпотези походження структур земної кори	5
6.	Взаємозв'язок геодинамічних процесів	Визначте взаємозв'язок геодинамічних процесів	5
7.	Значення космічно-земних зв'язків для тектонічної активності Землі	Встановіть значення космічно-земних зв'язків для тектонічної активності Землі	5
8.	Магматичні процеси на території України у кайнозої	Охарактеризувати магматичні процеси на території України у кайнозої	5
9.	Кори вивітрювання та їх зональність	Охарактеризувати кори вивітрювання та їх зональність	5
10.	Характер розміщення постійних водотоків на території вашого регіону (області) та процесів пов'язаних із ними.	Проаналізувати характер розміщення постійних водотоків на території вашого регіону (області) та процесів пов'язаних із ними.	5
11.	Геологічні процеси на дні озер та боліт	Проаналізуйте геологічні процеси на дні озер та боліт	5
12.	Процеси утворення льодовиків, гіпотези прояву четвертинного зледеніння та його етапи	Охарактеризувати процеси утворення льодовиків, гіпотези прояву четвертинного зледеніння та його етапи	5
13.	Генетичні типи континентальних відкладів свого регіону (області)	Проаналізувати генетичні типи континентальних відкладів свого регіону (області)	5
14.	Тектоно-магматичні епохи формування структур земної кори	Вкажіть тектоно-магматичні епохи формування структур земної кори	5
15.	Космічно-земні зв'язки для тектонічної активності Землі	Значення космічно-земних зв'язків для тектонічної активності Землі	6

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При викладанні використовуються основні традиційні та інтерактивні методи навчання, новітні технології, спрямовані на досягнення освітньої мети й прогнозованих програмних результатів.

Словесні методи (лекція, дискусія, бесіда, консультація тощо).

Лабораторні заняття.
 Польові семінари.
 Наочні методи (презентації результатів виконаних завдань, ілюстрації, відеоматеріали, тощо).
 Робота з інформаційними ресурсами: з навчально-методичною, науковою, нормативною літературою та інтернет-ресурсами.
 Самостійна робота над питаннями, окресленими програмою ОК.
 Підготовка тез/доповіді на конференцію.
 Тренінги, коучі, майстер-класи від запрошених стейкхолдерів.
 Реферативні та пошукові дослідження.

Система контролю та оцінювання

Методи контролю

Поточний контроль: тестування, оцінювання лабораторних робіт та поточні відповіді під час їхнього виконання та захисту, індивідуальні проекти, їх презентації та захист, самостійна робота.

Підсумковий контроль – іспит.

Форми контролю

Форми поточного контролю: усні й письмові відповіді на питання, письмові відповіді на поточний тестовий контроль; перевірка виконання завдань (здійснення аналізу та побудови графіків, карт, схем, картосхем, таблиць, побудова схем, розв'язування задач, визначення мінералів тощо), ходу самостійної роботи, контрольні й модульні письмові роботи.

Тестовий контроль здійснюється за допомогою набору стандартизованих завдань змішаного типу, які дають можливість перевірити засвоєння навчального матеріалу всіма студентами, виміряти обсяг і рівень конкретних знань, умінь і навичок.

Самостійна робота виконується у формі анотацій, презентацій та ілюстративних матеріалів (у електронній формі, на паперових носіях), що унаочнюють окремі питання курсу- контрольні роботи;

Форма підсумкового контролю: екзамен в усній формі із відповіддю на теоретичні питання та виконанням практичних завдань.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни, за умови, що кожна тема повинна бути здана хоча би на мінімальну оцінку (теоретичний матеріал до змістового модуля 1 оцінюється у 10 балів, за лабораторні роботи 10 балів; теоретичний матеріал до змістового модуля 2 оцінюється у 20 балів, за лабораторні роботи 10 балів; теоретичний матеріал до змістового модуля 1 оцінюється у 5 балів, за лабораторні роботи 5 балів;). Роботи, які здаються невчасно без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75 % від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів).

Розподіл балів, які отримують здобувачі освіти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)	Підсумков	Сум
---	-----------	-----

Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2								Змістовий модуль 3		ий тест (екзамен)	а
T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8	T 9	T 10	T 11	T 12	T 13	T 14	T 15	40	100
2	10	2	4	2	2	4	5	4	4	4	2	5	5	5		

Критерії

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS		Критерії оцінок
		Оцінка	Пояснення	
90-100	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)	<p>“Відмінно” – студент детально знає теоретичний матеріал та матеріал з лабораторних занять, уміє давати визначення основних понять, розуміє сутність основних положень теорії та вільно їх трактує, оперує термінологією. Студент визначає сучасну систему геологічних наук; історію розвитку Землі; пояснює основні закономірності геологічних процесів; вміє синтезувати та аналізувати геологічну інформацію з різноманітних джерел, зчитувати інформацію, відображену на тектонічних та геологічних картах, аналізувати картографічні та статистичні матеріали, будувати геологічні профілі, таблиці, графіки, картосхеми. Уміє визначати мінерали за фізичними властивостями та визначати гірські породи за структурно-текстурними ознаками. На запитання викладача за програмою курсу відповідає не вагаючись. Виконав всі види лабораторних робіт. Опрацював теми для самостійного вивчення.</p>

80–89	Добре	В	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)	“Дуже добре” – студент знає теоретичний матеріал, виконав практичні роботи, оперує, уміє пояснити сутність основних понять. Студент здебільшого визначає сучасну систему геологічних наук; історію розвитку Землі; пояснює основні закономірності геологічних процесів; вміє синтезувати та аналізувати геологічну інформацію з різноманітних джерел, зчитувати інформацію, відображену на тектонічних та геологічних картах, аналізувати картографічні та статистичні матеріали, будувати геологічні профілі, таблиці, графіки, картосхеми. Уміє визначати мінерали за фізичними властивостями та визначати гірські породи за структурно-текстурними ознаками. На запитання відповідає. Виконав всі лабораторні роботи та ІНДЗ.
70–79		С	Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)	“Добре” – Все вище вказане виконує не повною мірою, однак знає теорію й практику, виконує завдання викладача. При відповідях на запитання інколи вагається, але знаходить правильні рішення. Уміє визначати мінерали за фізичними властивостями та визначати гірські породи за структурно-текстурними ознаками. При повторенні матеріалу відразу працює якісніше. Виконав всі лабораторні роботи.
60–69	Задовільно	Д	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)	“Задовільно” – знає основні теоретичні положення, виконав більшу частину практичних. Орієнтується у сучасній системі геологічних наук; історії розвитку Землі; основних закономірностях процесів; може знайти географічну інформацію з різноманітних джерел, зчитувати інформацію, відображену на тектонічних та геологічних картах, будувати геологічні профілі, таблиці, графіки, картосхеми. Уміє визначати за допомогою визначника мінерали за фізичними властивостями та визначати гірські породи за структурно-текстурними ознаками. Відповідає на переважну частину запитань

				викладача.
50–59		Е	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)	“Достатньо” – все вище вказане виконує не повною мірою, однак виконав більшу частину практичних робіт. Має уявлення про сучасну систему геологічних наук; історію розвитку Землі; основні закономірності геологічних процесів; може знайти геологічну інформацію з різноманітних джерел, може зчитати інформацію, відображену на тектонічних та геологічних картах, з допомогою будувати геологічні профілі, таблиці, графіки, картосхеми. З допомогою визначника уміє визначати мінерали за фізичними властивостями та визначати гірські породи за структурно-текстурними ознаками. На половину запитань викладача відповідає.
35–49	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)	“Незадовільно” – не виконані вимоги для оцінки “достатньо”, але студент виконує додаткові завдання в межах програми курсу.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ЄКТС

100-бальна шкала	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	
		Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
90-100	Відмінно	А	відмінно
80-89	Добре	В	дуже добре
70-79		С	добре

60-69	Задовільно	D	задовільно
50-59		E	достатньо
35-49	Незадовільно	FX	(незадовільно) з можливістю повторного складання
1-34		F	(незадовільно) з обов'язковим самостійним опрацюванням освітнього компоненту до перескладання

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ Й КОНТРОЛЮ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

1. Сформулюйте об'єкт, предмет, методи дослідження та завдання геології.
2. Опишіть діагенез морських відкладів
3. Сформулюйте поняття мінерали, загальні відомості
4. Сформулюйте поняття спредінг та субдукція.
5. Перелічіть форми інтрузивних тіл та класифікуйте їх
6. Вкажіть зв'язок геології з іншими науками
7. Опишіть платформи, їх будову, розвиток та тектонічний режим
8. Сформулюйте визначення поняття фації відкладів
9. Перелічіть методи дослідження внутрішньої будови Землі
10. Опишіть землетруси, як прояв сучасних тектонічних процесів.
11. Вкажіть фізичні властивості мінералів
12. Поясніть основні положення теорії тектоніки літосферних плит
13. Класифікуйте гірські породи за генезисом
14. Опишіть пласт як елементарну форму залягання осадових гірських порід: визначення, елементи та умови формування
15. Узагальніть сучасні уявлення про внутрішню будову Землі. Порівняйте геофізичні методи її вивчення
16. Поясніть поняття диз'юнктивні (розривні) дислокації та їх типи
17. Опишіть клас магматичних гірських порід
18. Сформулюйте зміст геотектонічних гіпотез про механізм руху та деформацій земної кори.
19. Сформулюйте визначення поняття ефузивний магматизм (вулканізм).
20. Опишіть геологічну діяльність поверхневих вод.
21. Перерахуйте методи вивчення землетрусів та їх прогнозування
22. Назвіть та опишіть основні структурні елементи земної кори
23. Опишіть клас осадових гірських порід
24. Вкажіть типи взаємодії літосферних плит
25. Визначте поняття складка, її елементи та класифікація складок.
26. Класифікуйте уламкові осадові гірські породи
27. Вкажіть основні етапи розвитку структур земної кори.
28. Поясніть поняття зони ВЗБ (сейсмофокальні зони Заварицького-Бенофа)
29. Поясніть що таке геологічне літочислення та геохронологічна шкала
30. Перелічіть та охарактеризуйте генетичні типи морських відкладів
31. Поясніть поняття плікативні (нерозривні) дислокації гірських порід

32. Вкажіть тектонічні структури океанів
33. Опишіть характерні форми знаходження кристалів мінералів у природі
34. Вкажіть взаємозв'язок геодинамічних процесів
35. Перелічіть та опишіть основні типи метаморфізму
36. Опишіть мезозойський етап розвитку земної кори
37. Вкажіть види тектонічних рухів земної кори та їх наслідки
38. Поясніть визначення поняття відносна та абсолютна геохронологія
39. Проаналізуйте ендегенні процеси
40. Проаналізуйте екзогенні процеси
41. Опишіть палеозойський етап розвитку земної кори
42. Поясніть поняття антиклінальні та синклінальні складки, їх елементи
43. Вкажіть географічне розповсюдження діючих та згаслих вулканів
44. Опишіть типи земної кори.
45. Опишіть геологічну діяльність льодовиків
46. Проаналізуйте геохронологічну шкалу
47. Опишіть докембрійський етап розвитку структур земної кори
48. Вкажіть речовинний склад Землі та земної кори
49. Опишіть клас метаморфічних гірських порід.
50. Поясніть поняття диз'юнктивні дислокації та їх класифікація
51. Опишіть акумулятивну роботу річок. Фації алювію
52. Проаналізуйте джерела енергії геологічних процесів.
53. Сформулюйте визначення поняття інтрузивний магматизм (плутонізм), інтрузії та їх типи
54. Перерахуйте та опишіть фізичні властивості мінералів
55. Вкажіть провідну роль ендегенних процесів у рельєфоутворенні
56. Сформулюйте поняття магматизм та його види
57. Порівняйте давні та молоді платформи, їх географічне розповсюдження.
58. Опишіть кайнозойський етап розвитку земної кори
59. Наведіть приклади та поясніть поствулканічні явища
60. Сформулюйте зміст геологічних розрізів та стратиграфічних колонок.
61. Відтворіть внутрішню будову Землі.
62. Опишіть тектонічну будову території (за тектонічною картою на вибір).
63. Вкажіть континентальні фації відкладів та порівняйте їх
64. Сформулюйте поняття вивітрювання та його види.
65. Вказати регіони розповсюдження епейрогенічних та орогенічних рухів
66. Вкажіть основні тектонічні структурні елементи платформ
67. Класифікуйте складки за морфологією
68. Розкрийте поняття геохронологічна шкала, її зміст та основні підрозділи.
69. Назвіть та опишіть види геологічної діяльності вітру.
70. Порівняйте стійкі та рухомі ділянки земної кори, їх географічне розповсюдження
71. Визначити елементи пласту та залягання пластів гірських порід.
72. Опишіть геофізичні параметри Землі (швидкість проходження сейсмічних хвиль, температура, тиск, густина).
73. Поясніть поняття згідні та незгідні інтрузії.
74. Поясніть поняття карст і карстові процеси.
75. Класифікуйте мінерали за хімічним складом.
76. Проаналізуйте зв'язок рельєфу з геологічними структурами.
77. Проаналізуйте класифікацію магматичних порід за вмістом кремнезему.

78. Опишіть епіцентр, гіпоцентр та вогнище землетрусу.
79. Вказати на особливості гірничого компасу та його застосування.
80. Проаналізуйте фундамент та чохол платформи
81. Назвіть методи визначення фізичних властивостей мінералів
82. Назвіть приклади та опишіть хемогенні та органогенні осадові гірські породи.
83. Охарактеризувати головні породоутворюючі мінерали (клас на вибір)
84. Поясніть процеси, що спричиняють хімічне вивітрювання
85. Визначте наслідки вертикальних тектонічних рухів на земній поверхні

Зарахування результатів неформальної освіти

У межах курсу «Загальне землезнавство» студенти можуть отримати визнання окремих навчальних елементів або додаткові бали за досягнення у сфері неформальної освіти, що відповідає

«Порядку визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (протокол №16 від 25.11.2024 р.; детальніше за покликанням <https://www.chnu.edu.ua/media/4g5fzssb/poriadok-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-ta-abo-informalnoi-osvity.pdf>),

До таких результатів можуть належати:

- участь у фахових тренінгах, семінарах, вебінарах (зокрема на платформах Coursera чи аналогічних освітніх ресурсах); участь у Літніх школах;
- проходження стажування за спеціальністю, що підтверджується відповідними документами та свідчить про сформованість компетентностей, визначених дисципліною.

Отримані результати можуть бути зараховані в межах окремих тем лекцій, лабораторних чи самостійних робіт у вигляді балів, передбачених робочою програмою за відповідний навчальний елемент.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Іванік О.М., Менасова А.Ш., Крочак М.Д. Загальна геологія. Навчальний посібник. - Київ.-2020.–205с. **URL:** http://www.geol.univ.kiev.ua/lib/General_geology_Ivanik_Menasova_Krochak.pdf
2. Кирилюк С.М. Земля і землетруси : навчально-методичний посібник. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т ім. Юрія Федьковича, 2023. 408 с. **URL:** <http://terra.chnu.edu.ua/zemlya-i-zemletrusy/>
3. Ковальчук М. С. Геологія і геоморфологія (геологічні процеси): навч. посібник / М. С. Ковальчук. – К. : НАУ, 2018. – 148 с. **URL :** https://www.researchgate.net/profile/M-Kovalchuk-2/publication/329044475_Geologia_i_geomorfologia_geologicni_procesi_Geology_and_geomorphology_geological_processes/links/5bf312a992851c6b27cad8fa/Geologia-i-geomorfologia-geologicni-procesi-Geology-and-geomorphology-geological-processes.pdf
4. Огар В.В. Регіональна геологія : підручник К., 2023. 303 с. http://www.geol.univ.kiev.ua/lib/Regional_Geology_2023.pdf
5. Паранько І.С., Сіворонов А.О, Євтсхов В.Д. Загальна геологія. Навчальний посібник. — Кривий Ріг: Мінерал. - 2003. - 464 с. **URL:** <https://elibrary.kdpu.edu.ua/bitstream/123456789/5105/3/%D0%97%D0%B0%D0%B3%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B0%20%D0%B3%D0%B5%D0%BE%D0%BB>

- [%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F_compressed-1-113.pdf](#)
6. Свинко Й.М., Сивий М.Я. Геологія: Підручник. – К.: Либідь, 2003. – 480 с. **URL:** https://geography.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/11/2003_Svynko_Syvyj_Geology.pdf
 7. Смішко Р.М., Геологія з основами геоморфології. Навч. посібн. Львів: видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2004. **URL:** <https://kpdi.edu.ua/biblioteka/2022%20%D0%9F%D1%96%D0%B4%D1%80%D1%83%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%BA%D0%B8/%D0%93%D0%B5%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F%20%D0%B7%20%D0%BE%D1%81%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D0%BC%D0%B8%20%D0%B3%D0%B5%D0%BE%D0%BC%D0%BE%D1%80%D1%84%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%97%20%D0%A1%D0%BC%D1%96%D1%88%D0%BA%D0%BE%20%D0%A0.%D0%9C..pdf>
 8. Чернега П.І., Годзінська І.Л. Загальна геологія: практичний курс : навч. посіб. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т ім. Юрія Федьковича, 2022. 140 с. **URL:** <https://archer.chnu.edu.ua/handle/123456789/8966?show=full>
 9. Янко В.В., Кравчук Г.О. Загальна геологія. Навчально-методичний посібник для бакалаврів спеціальності 103 «Науки про Землю» / Янко В.В., Кравчук Г.О. - Одеса: ОНУ, 2023. - 129 с. **URL:** https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/ggf/disciplins/diplom-rabota/MR_bak103_Zagalna_geologia_2023.pdf

Додаткова:

10. ДСТУ Б А.2.4-13:2009 Система проектної документації для будівництва. Умовні графічні позначення в документації з інженерно - геологічних вишукувань. https://ksv.do.am/GOST/DSTY_ALL/DSTY4/dsty_b_a.2.4-13-2009.pdf
11. Ляхов Ю.В. Геологія корисних копалин (ч. 1. Рудогенез): навчальний підручник – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2011. – 245 с.
12. Михайлов В.А. Базові терміни і поняття геотектоніки : навч. посіб. К. : ВПЦ «Київський університет», 2018. 335с. http://www.geol.univ.kiev.ua/lib/Basic_terms_2018.pdf

Власні публікації викладача з тематики курсу

13. Годзінська, І.Л. (2026). Лазурит. Генезис та огляд найбільших родовищ. Науковий вісник Чернівецького університету : Географія, 857, 55-63.
14. Годзінська, І.Л. (2024). Мінерали-пігменти в колекціях Природничого музею ЧНУ ім. Ю. Федьковича. Науковий вісник Чернівецького університету : Географія, 849, 164-174. <https://geochnu.top/index.php/journal/article/view/224/211>
15. Годзінська, І.Л., Чернега, П.І. (2022). Практичне значення мінералогічних та петрографічних колекцій геолого-географічного відділу Природничого музею ЧНУ ім. Ю. Федьковича. Науковий вісник Чернівецького університету : Географія, 839, 50-57.
16. Годзінська Ірина, Ткебучава Ірина. Роль фондів колекцій Природничого музею в навчальній та науково дослідній роботі Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича / Музейна педагогіка в науковій освіті : збірник тез доповідей учасників Міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ, 25 листопада 2021 р. / за наук. ред. С. О. Довгого. – Київ : Національний центр «Мала академія наук України», 2021.– Ч. 2. – 332 с.
17. Годзінська, І., Ткебучава, І. (2021). Унікальні колекції Природничого музею Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. Екологічний вісник, 4(128), 16-20.
18. Hodzinska, I., Hutsul, T. & Kazimir, I. (2023). Identifying the impact of generalization on maps of erosion dissection at different scales. Reports on Geodesy and Geoinformatics,

Інформаційні ресурси

1. Геологічна карта України. *URL:* <https://geomap.land.kiev.ua/geology.html>
2. IMA — Commission on New Minerals, Nomenclature and Classification (CNMNC). *URL:* https://mineralogy-ima.org/CNMNC_Strategy.htm
3. International Commission on Stratigraphy. *URL:* <http://stratigraphy.org/chart>
4. IMA — Mineralogical Society of America. *URL:* <http://www.minsocam.org/>

Політика академічної доброчесності

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні освітнього компонента регламентовано чинними документами ЧНУ:

- *«Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича»*

<https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvnidokumenty/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetuimeni-yuriia-fedkovycha/>

- *«Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича»*

<https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/plozhenniaproyavlennia-ta-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu-u-chernivetskomunatsionalnomu-universyteti-imeni-yuriia-fedkovycha/>

- *«Політика використання штучного інтелекту в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича»*

<https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/politykavykorystannia-shtuchnoho-intelektu-v-chernivetskomu-natsionalnomuuniversyteti-imeni-yuriia-fedkovycha/>

Використання здобувачами освіти інструментів штучного інтелекту (ШІ)

під час виконання навчальних завдань:

допускається за умови дотримання принципів академічної доброчесності (здобувач

освіти несе відповідальність за зміст, достовірність і результати поданої роботи, а у

разі використання ШІ зобов'язаний зазначити факт і спосіб його застосування);

не допускається використання ШІ як заміни самостійного виконання завдань або з

метою порушення вимог академічної доброчесності;

додаткові обмеження чи вимоги щодо використання ШІ можуть визначатися викладачем в освітньому процесі для конкретних видів навчальної діяльності

відповідно до особливостей дисципліни.